

Mao Đức phải trả tiền trước.
Thợ và mandat gửi cho M. TRẦN
DINH-PHIÊN. Ai đăng quảng cáo
vào riêng xin thương nghị trước.

CÁI-NHÌM KHU CÁI LÂN
 HUYỆN - THỐC - KHÁNH
 QUẬN - TỶ
 TRẦN-DÌNH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

HÀNG QUẢN
Dường Đông-Ba, Huế
Giấy thép nói số 0
Giấy thép: TIẾNG-DÂN - Huế

(Tiếp theo số báo 195)

3) Lời văn *cách-cứ lục bát* như bài diễn Chính-phụ-ngâm và Cung-oán v.v. Lời văn này câu lục bát thì theo lối như trước, mà câu cách cú thì hợp vần rất mới: *Thuở trời đất mới cơn giông bụi, khách mã hồng nhiều nỗi truân chiến; xanh kia thơm thắm tung trên, vì ai gây dựng cho nên nỗi này! Trống Trường-thành lung lay bóng nguyệt, v.v. (thui với nỗi, chiến, trên với nên, này với bấy, hợp vần nhau). Lời này dài ngắn xen nhau, điệu cao giọng thấp, có vẻ hùng dũng, dục*

Tuy vậy, uống nước mà ít
kể nhờ nguồn, ăn trái mà
ai chịu làm cho đến gốc. Vạn
văn là ngày nay mà có vẻ
hoạt bát dồi dào, cấp cho ta
một môn đồ ăn tươi lối đi
nước cái trí não, cung cho
ta một nghề mỹ-thuật xinh

Năm canh ngồi nghĩ

Nhàn ngăm
 Máy gió xẻnh xoang ấy phận mình,
 Mặc ai dóm ngó, mặc ai rình. . . .
 Đòi đường danh lợi trơ con mắt;
 Một gành giang sơn nặng khối tình.
 Trông nợ tang bồng lòng đã sạch;
 Trông gương kim cổ mặt càng xinh.

Trà-sơn

Con gà
Nhắm lại con gà cầm cục sỏi :

Hay ăn hay nói lại hay bươi.
 Xem gương vẫn cũng loài lông cánh,
 Bôi mặt sao quên nghĩa giếng nước ?
 Cựa võ mao vẫn chỉ nước đầy !
 Hang trùn lỗ kiến chẳng từ nơi.
 Cối xay ăn quên dành quen thổi,
 Trên bếp kia kia nước đã sôi.

Tr. Tr.

NỘC ĐỘC (Venins)

(Còn nữa)
 Minh-viên

lỗi, cảm ơn. **Tiếng-Dân**

HỘI - NGŨ

Y. H. HONG, the first judge, for

(xem tiếp qua việc thế giới)

TRUNG-HOA

SAU KHI TƯỚNG LÊN BẮC - BÌNH

Phảng với Diêm liên kết, cùng nhau âm-mưu dể dối kháng với Tưởng, ngày nay đều bị dể thành sự thực không thể giấu được. Bởi

MANDATS CŨA AI??

Bản báo có tiếp được 5 cái
mandat số 089776 ở Bồng
sơn ngày 7-5-29, số 101524 ở
Quảng-trị ngày 3-6-29, số
148876 ở Gò công ngày 4-6-29,
số 100961 ở Tam-kỳ ngày 19-
6-29, và số 206741 ở Vĩnh
nguyên 5-7-29 mà không có tên
người gởi. vậy ngài nào có
mandat ấy xin trả lời cho
biết, cảm ơn. Tiếng-Dân

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ

JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY

HUẾ

Một người bị bắt

Hôm 23 Juillet hồi 9 giờ mai có quan Hội lý, quan Đốc cùng một lớp lính đến rình tại nhà ông Hồ quang Nghiêm ở trong thành, phường Trung hậu, để tìm bắt một cậu học trò độ 18 tuổi tên là Nguyễn Toàn. Nghe dân cậu này trước học tại trường Quốc học, có dự vào cuộc bãi khóa, nay hiện đương ở ngoài để học dạng thi công-chánh.

Vừa rồi cậu ấy không rõ vì chuyện gì, đã bị bắt giam tại sở cảnh sát. Cậu lờ lững trốn ra được, lòi qua sông Hương, rồi vào nhà ông Nghiêm để mượn quần áo thay đổi, rồi lại đi. Không ngờ mặt thám do biết được, nên mới có sự xét nói trên. Cậu kia đã đi từ bao giờ, các quan chỉ bắt bà cụ già mẹ ông Nghiêm về Hồ Thành.

Đến chiều, cậu học trò kia đã bị bắt trong thành, thuộc phường Vĩnh an, tại nhà có Tư nấu cơm tháng cho học trò. Cậu này nhún đi ngan qua đó, vào hỏi một người bạn học cùng học toàn với cậu ở hội Quảng tri đó trước, nhưng cậu họ này không ở đó nữa. Có mặt thám do theo, họ liền vào bắt cậu ở nhà ấy. Nghe rằng cậu này đã bị giải vào Tourane.

NGHỆ-AN

(HUNG-NGUYỄN)

Lại câu chuyện dân thủy nhập điền

Báo T. D. số 185 ra ngày 5 Juin có đăng bức thư của dân làng Ngọc-diễn phản-nạn về việc con đường dẫn-thủy nhập-điền có làm hại cho dân hai làng Ngọc-diễn và Chi-nê. Nay bản báo có được số Liêm-phóng cho biết rằng quan chánh Lục-lộ đã điều tra về vụ ấy. Theo kết quả điều tra thì đầu tiêu hương nào, con đường dẫn thủy cũng phải đi ngang qua sa-ma mộ địa và một ít ruộng vườn. Vì vậy theo con

đường sẽ thi-hành thì lợi cho nhà nước mà hại dân không bao nhiêu. Vậy bức thư đăng báo đó chẳng qua là của một số ít diên chủ ở Mù sọt và Đông-giàu vì có ruộng đất bị thiệt hại nên mới yêu cầu số Dẫn-thủy nhập-điền nhằm lợi thôi; chứ ngoài ra nhân-dân không ai phản-nạn gì. B. B.

HÀ-TỈNH

HƯƠNG-KHÉ

Xét nhà

Ông Lương, giáo-học trường huyện Hương Khê, nghỉ hè về nhà quê, hôm 8 Juillet lên trường bài trí cuộc phát phần thưởng cho học trò. Ngày 9, ông đi mượn máy hát của ông Phúc - Thành, diên chủ Yên-Lập, cùng đi một chuyến xe lửa với quan huyện Hương-Khê. Chiều ông về nhà trọ, đã sắp sửa đi nghỉ, thấy quan Giám-Bình Hà - tỉnh, quan Huyện Hương-khê và mấy người lính vào soát nhà ông, xét hết ruộng bóm mà chẳng thấy gì, rồi lấy một quyển chương trình Công-Ty Huỳnh-thúc Kháng Huê và quyển chương trình Hội Khai-tri Tiến-đức Hanoi.

Nghe dân ở hạt Hương - khê, cũng trong ngày ấy có xét nhà xếp ga Lộc-yên, Cao-huy-Cận và Trần-xuân-Đào, song cũng chỉ có được vài tập báo sách quốc-văn, hán-văn hiện được lưu hành trong nước. Hồng-Phong lại cáo.

QUẢNG-TRỊ

Thống-tám-nhân

QUẢNG-NGÀI

(TU-NGÀI)

Vì sao mà phải cử lại?

Ở làng Hồ-tiểu, ngày 14 tháng 7 năm Báo-đại thứ ba (1928), quan Phủ về làng để cử Lý-trưởng. Có ba người ứng cử là Nguyễn-Sửu, Nguyễn-Ôn, và Cao-Cường, nhưng dân đều không bằng lòng xin quan huyện hiệu tên Nguyễn-Khai nữa. Kết quả là Nguyễn-Khai được nhiều phiếu hơn hết. Cứ xong, quan bầm lên Tỉnh, và Tòa. Tòa đã y rồi, mà quan tỉnh không chịu phóng bằng cho Nguyễn-Khai. Mỗi đến năm nay quan sức về làng đến bữa 14 tháng 6 này cử Lý trưởng lại, chẳng biết vì lẽ gì?

Tôi nghiệp cho dân ta, chất quyền công cử lý trưởng mà cũng không được trọn! Thối quan

NAM-KY

SAIGON

HỘI KÍN NGUYỄN-AN-NINH

Chắc ai cũng còn nhớ hai tháng nay tại Trung-tri Saigon đã xảy vụ HỘI KÍN NGUYỄN-AN-NINH, và kết cho ông Ng. an Ninh 3 năm tù 1000 quan tiền phạt và năm năm biệt xứ, còn 113 người nữa thì bị từ 2 tháng đến 4 năm tù.

Ông Ng. an Ninh và 21 người chống án. Ngày 17 Juillet tòa Phúc-thẩm Saigon đã đem ra xử lại: trái với lần trước, lần này có cho công chúng vào xem.

Phiên-tòa có ông chánh Garrigues chủ-tòa và quan phó chương-lý Lê-

onardi. Trọng sự thì có các ông: Gallet, Gallois Monthron, Ferraud. Blaquiere và Loyé.

Trước hết trọng-sự Gallet và Gallois Monthron chỉ cho ông Ng. an-Ninh và Phan-văn-Huân, viện hai điều thứ 193 và 214 trong Hình luật, đại khái chỉ rằng tòa Trung-tri hôm trước không có quyền xử vụ này vì chuyện Hội-kín, có tình cách làm loạn, đe dọa một mục đích quan hệ thuộc về trọng tội, thì phải xử tại tòa Đại-bình mới đáng. Nhưng tòa không chấp mấy lời của trọng sự, cứ việc xử.

Quan chánh tòa đọc hồ sơ, đoạn kêu ông Hàm mà hỏi. Ông đáp rằng cứ phó thác cho thầy kiện cãi hộ, và ông đã khai trước rồi, nay không thêm bớt gì nữa.

Tòa hỏi đến tên Cội, tên Gạo và tên Nghĩa.

Trông tên Cội, ra dạng một đứa du-côn. Nó khai rằng nó có chửi trong hội-kín mà Ng. an Ninh làm đầu, và nói lúc trước chối là tại Ng. an Ninh hăm dọa bảo chửi.

Tên Gạo và Nghĩa cũng khai đại khái như thế. Tuồng như đã học thuộc lòng lời khai từ bao giờ. Thấy mặt mũi hai tên này rất hung tợn và khai những điều rất huyền hoặc, thì trong tòa từ người đến xem cho đến các trọng sự, ai cũng chòm chòm cười.

Kể đến ông Nguyễn an Ninh. Ông Ninh nói tiếng tây, nhưng nói được hai tiếng, thì quan tòa bảo: Anh là dân Annam, không được nói tiếng tây (!!) Ông Ninh nói:

— Chúng tôi lào cả.

Đoạn tòa hỏi đến những người sau này: Lầu, Tao, Úi, Vê, Chiếu, Cốc, Mỏ, Ngọc, Ngà, Quí, Vọng, Hai, Ai này cũng đều khai rằng mình không từng có vô hội - hề nào hết. Ông Hương-quảng-Mô khai:

Tên Gạo và tên Nghĩa là 2 tên du-côn thường những làng tôi; tôi làm hương-quản nên nội họ du-côn đều ghét.

Tôi phiên ông Ng. an Ninh lên.

Quan tòa đọc lời khai buổi tội ông Ninh.

Ông Ninh. — Chúng tôi lào; tôi không bao giờ hăm dọa ai hết. Chúng tôi khai như vậy chẳng qua là chúng có ý gì riêng; mà cái ý riêng kia có lẽ tôi cũng biết được.

Quan tòa hỏi: Năm 1922 anh có đọc ở hội khuyến học một bài diễn thuyết, có không?

— Ở Saigon thì có. Ấy là bài « Cao vọng thanh niên ». Nhưng trong bài đó có gì xúc động chánh phủ công xã dân làm loạn đâu?

— Trong lời đối nại anh nói rằng Hội kín có từ 1923. Như thế thì nhân cuộc diễn thuyết anh mà sinh ra Hội kín?

— Ngài nói không đúng 1 chữ « nhân » kia là sai. Tôi không bao giờ có nói rằng nhân cuộc diễn thuyết của tôi mà sinh ra Hội kín. Và hồi đó tuy có Hội kín, mà nào

có nói đến tên Ng. an Ninh.

— Anh nói vậy lấy gì làm bằng?

— Có chứ! Nếu ngài muốn, tôi xin kể ngài rõ.

— Thì anh kể đi.

Ông Ninh kể, nguyên do vì sao có Hội-kín, vì sao tên ông lại dính dấp vào Hội-kín.

— Người ta lợi dụng tên tôi để chống lại với bọn bên kia, là bọn nhờ ông Bái-quang-Chiến đỡ đầu vậy thôi.

.....

— Thôi mà cũng không giống dài làm gì nữa. Bây giờ tóm tắt lại: Năm 1922 anh diễn thuyết, nhân đó mà năm 1923 có Hội kín.

— Không phải « nhân đó ». Tôi chỉ nói Hội kín có từ năm 1923 mà thôi.

— Mà sao anh chắc như vậy?

— Ở trong khám Bọn Gạo, Cội Nghĩa báo cáo làm sao tôi học lại như vậy mà thôi. Chúng tôi ra chẳng những mấy người có mặt tại đây đều nghe, mà lại có mấy người giám về vụ khác, nghĩa là không can-thiệp về vụ này nghe nữa. Như thế cũng chắc được.

Ông Ninh nói tới đó, Tòa đòi Gạo, Nghĩa lên.

Hai tên này cứ một mặt nói:

— Ng. an-Ninh sáng lập Hội-kín.

Tòa bảo về chỗ cả ba; rồi tạm nghỉ 5 phút đồng hồ.

Khi Tòa nghỉ, công chúng Tây, Nam ai cũng ngó mặt Gạo, Cội, Nghĩa, chửi mắng là đồ du côn kiêu ngạo.

Chừng đúng 11 giờ tòa lại trở ra, và quan chương-lý đứng giấy buổi tội.

Quan chương lý buổi tội đại khái chia vụ này ra hai việc:

1. Việc đánh lén.

2. Việc hội kín, thường gọi là « Hội kín Ng. an-Ninh » còn tên văn chương là « Cao - vọng thanh niên đảng ».

Ngài viện lẽ này lẽ khác buộc rằng trong hai vụ này cái tội của Ng. an - Ninh là không chỗ trước. Kể đó ngài lại kể cả công ơn của nhà nước đối với Ng. an-Ninh: nào được học bổng tại trường Chasseloup Laubat; nào

khí ở Pháp được cái ơn đặc biệt miễn bằng-Tử tại tại trường Đại học luật khoa, cho đến khi đỗ Cử nhân. Thế mà đến khi về xứ, vọng An hội nghĩa, một mục công kích chính phủ, lập ra tờ « Cloche sélé » rồi nhảy vào đại chính trị, làm làm chuyện rắc rối khác.

Quan chương lý lại ngó ông

Ninh mà nói tiếp:

« Phạm-thái-Kim bản quan Tòa hôm trước cũng là bạn hữu của anh. »

Hôm nay đến trước tòa anh lại làm bộ đi chửi không, bạn áo ngắn, cầm khăn bàn... anh làm bộ chẳng khác chi trò hề! »

Nói đã như ngài dạy lại xin tòa y án tòa, và phạt thêm cho nặng nữa.

Quan chương lý vừa dứt lời thì ông Ninh đứng dậy xin trả lời,

nhưng quan chủ tòa đã mời trọng sự Gallois Monthron đứng dậy cãi cho ông Ninh và ông Hàm.

Trọng sự cãi rất thâm trầm minh bạch, lời biện-bác khải-kháo đả-vào đây. Ông nói tòa-án gì? mà muốn đem vụ này ra xử thì bảo là thuộc về tiểu hình, đến chừng xử thì bảo là tội trọng phải xử cho nghiêm khắc! Huống lại từ hồi sáng đến giờ, ông lóng tai nghe, mà chẳng thấy một cái bằng có gì dịch xác chỉ rõ tội của Ng. an-Ninh.

Còn về chuyện ông Phan-văn-Huân thì hai người làm chứng buổi tội cho ông chỉ là người thuộc hạ của cai Nén, thì tòa án lấy đâu mà tin được.....

Trọng sự Gallois Monthron nói xong đến lượt trọng sự Gallet. Giọng nói hùng hồn, khẳng khái, trọng sự Gallet tả qua cái ơn - vũ rầm rầm rồi rồi của chính - phủ, rồi đem sánh với bọn bị cáo nào đối nại quá mồm, trộm-cướp, gian-xảo, rồi nói rằng: nếu chánh-phủ mà bảo rằng Nguyễn-an-Ninh tụ tập bọn ấy lại để dụ khuyển phước chánh-phủ, thật là một đến đáng thẹn.

Trọng sự có nói câu này chỉ rõ rằng tòa kết án Nguyễn-an-Ninh chẳng qua vì ác cảm sẵn chớ không có đủ chứng cứ gì cả.

... Ấy vậy mà chúng bồi bằng

NÓI AI TỐ ?

Ở làng Phước-mỹ, tỉnh Quảng-bình, có một cái nổi thật to. Nếu nấu cơm cho đầy, thì phải vận tám ngàn lon gạo còn xáo thịt, thì hết một voi.

Nhưng nổi này chẳng phải dùng mà nấu cơm hay xáo voi đâu, chính nổi nấu dầu Khuyển-Diệp đó.

Dầu Khuyển-Diệp hay lắm, đã tràn khắp ba kỳ. Muốn buôn, làm đại-lý hoặc hỏi đều gì, dễ thơ cho:

VIÊN-ĐẾ

distillateur, DONG HOI

MAO HIỂN NỮ HIỆP

(PHÚC - NHÌ - MA - TƯ TRINH - THẨM - AN)

Diễn - giả: XÁ-TÚC-TỬ

Số 28

CHƯƠNG THƠ SÁO

Lời mở thuật của nàng thư ký THANG-AN

(Tiếp theo)

Ngũ thặng một giặc, đại minh thức giặc thì nghe bạn ta cũng một thặng bẻ con đang nói chuyện với nhau, mở mắt ra xem thì mặt trời đã giội vào cửa sổ, xem lên đồng hồ thì đã sáu giờ mười lăm phút, ta xem mình đang giội lại chỗ hai người nói chuyện xem thì hết nhiên thấy một đứa là Thặng bẻ con đó là ai? Tộc là thặng bẻ mà hôm qua ở dưới chửi nít Nam-sơn bán báo chỉ cho bạn ta, tên là An-cần, tay trái nó cầm một cái mẩu rơm một mẩu, đi xuống giường bạn ta nằm,

bộ mặt trông vui vẻ mà nói với bạn ta rằng:

— Hôm qua tôi tiếp được điện-tín, tôi nguyên không biết tên sinh là Phúc - đại - trính - thẩm, trong bụng tôi tưởng rằng Phúc đại-trính-thẩm không phải nói chơi với người ta, tôi tuy không quen biết người, song người đã đánh điện-tín mà kêu tôi, tôi cứ đi tới, đầu không có lợi ích gì, cũng được biết một vị danh nhân mà mình có lòng hâm mộ lâu nay, có giúp sức được chút gì, chính là số nguyên của mình. Tôi nghĩ thế nên sớm bữa nay tôi tuổi lên xe lại đây, nay tôi biết tên sinh là Phúc - đại - trính - thẩm thì mỗi buổi từ mười hai giờ trở đi, ngày nào tôi cũng sẽ xin lại đây hầu tên-sinh. Lẽ đó An-cần thấy là người giặc, lấy một tay chỉ tay vào hời bạn ta rằng:

— Tên - sinh này là Hoa-sinh y sĩ chứ ai?

Bạn ta nói phải. An-cần bèn lại gần ta đo tay làm lễ, và nói:

— Tên sinh không nói chơi tôi biết,

nếu như tôi đã lấy đây mà để cho tôi gần một tên sinh mà hờ hững bỏ qua, không phải ngày sau trở thành một đứa hối hận sao? Nhưng mà nay, thế là tôi rồi. Chín tên lính của tên sinh cho tôi hôm qua, tôi đã mau được cái mũ này, tôi định đi Luân-đôn, thì đã khổ đi đầu trần, thế là thừa bụng tôi rồi, nay lại biết được hai ngát nữa, thật là một đứa vinh hạnh lạ thường của tôi, nhưng không rõ hai ngát kêu tôi lại đây, có việc gì sai bảo không?

Ta thấy thặng bẻ nói lạnh lợi, thần tình hoạt bát, trong lòng vui thích, ta ở trên giường bước xuống mang giày vào chun, vội vã nó vừa cười vừa nói:

Mấy lời hồi tao sao? tao cũng ở núi Nam-sơn lợi đây, còn ai bảo mấy lời có việc gì, tao cũng chẳng rõ đầu đuôi gì cả. Thôi, lại, lại đây với tao, tao hỏi cho! Ta nói thế rồi giặc nó lại nói trước giường bạn ta, ta chưa kịp hỏi thì bạn ta đã cười mà nói rằng:

— Từ hôm qua đến nay, bác

không rời tôi ra nữa khặc đồng hồ, những sự-tình tôi làm gì, bác cũng thấy mình bạch cả. Thế mà có một chuyện chút như thế, bác còn không biết, lại đi hỏi giúp cho người nữa! Nguyên hôm qua lúc tôi đi theo người con gái mà có tâm lười che mặt đó, thì tôi đã nghĩ phải cần dùng đến thặng bẻ bán báo, nó có thể giúp ta được một việc, nên bảo tên phụ xe đi đánh giày thép kêu nó lại. Nhưng hiện nay tôi lại có phương pháp khác, nên cái kế hoạch đó lại không khẩn yếu cho lắm. Nói rồi lại xỏ tay đầu lại mà bảo An cần rằng:

Mấy lần lại đây, thôi tao cứ để mày đi bán báo như trước, nhưng bước phải một đứa là phải đi trong phạm vi tao chỉ định; phải dùng và tốn kém của mày bao nhiêu, tao chịu đơm nhiệm cả, mày có làm được không?

Đầu cho thế nào, tôi cũng làm được, tôi đã nói trước rồi, huống tôi đi bán báo, thì đã được ích lợi rồi, đầu cho ở địa phương nào, cũng không đến lỗ vốn được, không

dám phiền đến tên sinh phải đơm nhiệm những sự-tình.

Như tôi mấy nói thì tao kêu mày lấy làm gì? Tao bảo mày đi bán báo, là mượn cái danh mục đó, dùng mấy tờ mang một tờ nhất báo mà đi, cốt tìm cho được nơi trú chỉ của một người nọ, mấy làm một người biện sĩ, có bản được cung không cũng tốt. Vì như tao nói đại lược một người nọ cho mày nghe, mấy gặp được người ấy, bắt luận người ấy có lòng mua báo công không, cốt tìm thế nào cho người ấy biến chỗ ở được cho mày, bảo mấy một ngày cứ đem báo tới đưa đến, thế là được việc. Mày ta xét xem, mày có bản lĩnh làm được như thế không?

Thưa ngài, như không? ừ gì là vốn là lợi, chỉ dùng công phu mà đi làm một việc như thế, tôi dám chắc rằng tôi làm được.

Bạn ta mừng nói: — Như vậy thì tốt. Bèn thả tay vào túi áo, lấy ra hai kim-băng trao cho An-cần mà bảo rằng: — Mày hãy đi mua một cái kẹp da cho sạch sẽ là-ừ, để dùng nhất báo, và mua các thứ báo

cho nhiều nhiều đừng đủ khi cụ mà dùng, như đại được mục đích tao dân thì về mà báo cho tao biết; như chưa thì đợi đến lúc trời tối chạng vạng sẽ về đây, đừng để cho nhiều người trông thấy. Nếu ai mà có hỏi đến chỗ mày ở đâu, thì như định đừng có nói rằng ở chung với tao nói này, chỉ nói rằng người chủ nhiệm phát báo của nhà báo Thái. Ngà-Si là bà con với mày, mày ở nhà người ấy, các thứ báo chí, đều là người đó phát cho mày, cái giá có nhẹ. Như vậy thì người ta không nghi gì mấy. Sự tình như thế, mày có hiểu cách mà làm không?

An-cần gật đầu nói: — Tôi xin vâng theo lời tên sinh đã dạy mà đi làm, đến thì như là tùy cơ mà ứng biến, một chuyện như thế mà không lý hội được, còn dám trông tên sinh tôi bởi nữa sao? Vậy xin tên sinh hãy nói địa điểm và mục đích để tôi đi hỏi người ta một (1) mà đi sớm để cần dùng đừng thì cái thủ đoạn mới của tôi ra xem.

(1) Trẻ con thường dùng cái bẻ lá cau để làm ngựa chơi. (Còn nữa)

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(ĐÔNG-PHÁP-ĐI-Á-ĐC-NGÂN-HÀNG)

Cho vay

Cầm nhà đất
Cầm đồn điền
Lầm nhà
Tậu nhà tậu đồn điền

Giá góp từng tháng lãi gốc lãi lãi, từ MỘT đến NĂM năm

Lãi rất nhẹ - Cách trả dễ dàng.
Hành-Hội có nhận vẽ các kiểu nhà giá rất rẻ

XIN HỒI THIỆT LẠI TẠI:

HANOI - Hội Sở Bán Hội 89 phố Francis Garnier
TOURANE - Maître PHAN-CAO-ĐOÀN,
Lục-Sự kiểm Quản-Lý Văn Khố tại Tòa An

Cha con là cách

Cha chúng tôi tên là Nguyễn - lý - Dân, năm năm - việc làm - khố, 30 tuổi, quán tại làng Kim - Long, tỉnh Quảng - tri; vì đường công - sách trước nhà bỏ nhà đi vào mấy tỉnh đường trong, tưởng như làm thuốc, nhưng hơn một năm trời biệt vô âm tín, để ba chị em chúng tôi bơ vơ bơ vơ, cha con là cách, thực là đau khổ quá chừng!

Xin các ông bà biết cha tôi ở đâu làm ơn báo cho tôi biết, trên tờ báo này, may chi em tôi tìm được cha về, thì em tôi xin em chúng tôi xin đời đời ghi tạc

Nay kính cáo

Thư-Hương 9 tuổi, Thư-Nguyệt 5 tuổi, Thư-Thủy 3 tuổi.

T. B. - Ông bà ngoại tôi có cho tôi một cái khăn vàng, vậy ai biết cha tôi mà chỉ dăm, tôi xin đem cái khăn làm món quà tạ ơn ông bà.

THƯ HƯƠNG

Cơ thì tôi chỉ nghe ở bên hoặc tội trách Ng-an-Ninh sao đến trước tòa lại đi chửi không, bạn áo ngắn, rất khàn bần mà thôi!

Trang-sư Gallet nói vừa xong thì đến 12 giờ trưa. Tòa giải tán.

Chiều lại đến 5 giờ tòa kết án như sau này:

Ông Ng-an-Ninh: y án, nghĩa là 3 năm tù, 1000 quan tiền phạt, và 5 năm biệt xứ.

Ông Phan-vân-Hum: 4 tháng tù, án treo, 100 quan tiền phạt.

4 người sau này mỗi người 2 năm tù:

Phan-v-Chiêu, Ng-v-Nghĩa, Đinh-v-Giao, Phạm-v-Xê.

Lê-v-Châu và Lê-v-Ngọc được t. a bổng.

(Theo báo T. C. ngày 18juillet)

PHỤ-NỮ DIỄN-ĐÀN

CHỊ EM TA BÂY GIỜ ĐÃ NÊN HOÀN TOÀN TỰ DO KẾT HÔN CHƯA?

Ấy là một vấn đề rất quan trọng mà đã làm người trẻ tri sự nghiêm, nhưng viết phổ bày trên mặt báo. Trai lớn cưới vợ, gái khôn gã chồng, ấy là lẽ tự nhiên, nhưng « sai một ly đi một dặm », việc hôn nhân là bất đầu sự họa phúc gia - đình của đời lứa thiếu niên sau này, may ra thì loan phụng đẹp duyên, tơ tình khăng khít, chồng chèo vợ chống, con thuyền ai - tình thuận buồm xuôi gió bơi đến bờ hạnh phúc; nhưng rủi rớt thì, ôi thôi, đêm thắm ngày sầu, tơ hồng rời rã, chẳng biết gì là lạc thú là tình nghĩa, phận hẩm duyên hời, cái họa tan

TRÍCH-LỤC CÁC BÁO

BẢN VỀ ĐẢNG-NHÂN

Nước Cộng-hòa, không thể không có chính đảng. Chính đảng tốt hay xấu, không tại đảng cương, mà tại đảng nhân. Đảng cương chẳng qua là từ vật, duy đảng nhân có thể vận-dụng đảng cương, mà cũng có thể phá hoại đảng cương. Cho nên nếu đảng nhân mà bạo loạn, dù có đảng cương hay tới đến thế nào, thì cũng là vô dụng. Vì thế ta không bàn về đảng cương mà bàn về đảng nhân vậy.

Phải làm sao thì mới có thể gọi là đảng nhân? Thứ nhất là phải hiểu rõ cái tác dụng của chính đảng.

Chính đảng, tức là lấy chủ-nghĩa chính trị mà kết hợp cùng nhau, cho nên mục đích, là ở chính trị. Chính trị tốt hay xấu, có quan hệ đến cơ an nguy của một nước. Có quan hệ đến cơ sinh tử của nhân dân; con mắt của nhân dân đều xem ngó vào đó. Chính đảng mà được đại - la số nhân dân biểu đồng tình, tự nhiên có thể đứng vững trên vũ đài chính trị. Nếu không thế thì không đứng vững được trên vũ đài chính trị, những kẻ chính trị có thể dễ dàng mà xô đổ đi. Phạm những kẻ đảng nhân phải nên động tĩnh thì mới có thể nghĩ về việc quốc gia nhân dân, câu chuyện chính trị được tốt hay, câu chuyện chính sách thích hợp với trào lưu để khiến đại đa số nhân dân được vui lòng. Nếu bỏ điều ấy không đoái đến mà chỉ hua phi tinh thần để dễ kích các địch đảng, tức gọi là vô ngoại. Đã vậy « gọi là chính trị », thì rất dễ mất cái đầu bản cấp bản, đó là cái đường thủ bại vậy! Vì như vậy, chính đảng không cần trước hết đại-bản-đoan phải vững vàng, không xác định cái phương lược công thủ mà chỉ chạy toán đánh địch n. an, thấy phương động có địch thì chạy về đông, chạy thấy

yếm-khẩu Nam-Việt đã tỉnh ngộ nhiều, mới vững sức « Đ. H. », môn thoát khỏi cái ách chuyên-chế của gia-đình và xã hội, thêm chỉ làm người đi muốn đòi được tự-do kết hôn nữa. Em nghe qua, thực có lòng mừng vô hạn, nhưng lại hóa lo, tự nghĩ rằng: « Giặc Nam - kha vừa mới chốt lịnh, hai con mắt còn đương mấp mấp, nếu không lo định trí suy xét, dự bị sẵn sàng để bước lên con đường hạnh phúc mà chỉ nghe kêu đầu theo đó, cầm cổ chạy càn, thì không sao tránh khỏi hố sâu vực thẳm được.

Tự - do kết - hôn tuy hay việc đầu mà không biết đem thực-hành cho hiệp-thơ, cho nhằm cách thì mới hay cũng không ít.

Đã đành rằng cha mẹ tuyệt nhiên không nên đem câu « Đặt đầu gối đây » mà cưỡng bức nhơn-duyên con, nhưng chị em ta, nếu muốn tự mình lựa lấy một đảng-trưởng phu doan chánh để trao hương gởi thệ, thì trước hết nên chăm đường giáo dục phụ nữ, nâng cao trình độ học thức lên, mở rộng đường kiến văn cho nữ giới, thì sự quan sát mới khỏi lầm lạc được, nếu không, chín « L. » công tử ông hướm « kia lại lợi dụng mất! »

Chị em nghĩ sao? ?

Hồ thị Liễu Mai

phương tây có dịch lại chạy về tây, cái kết quả chỉ là làm cho quân địch thừa thắng mà lấn lướt. Lại vì như việc quốc tế giao thiệp, nếu không trước lo sửa sang nội chính chính lý tài chính, chuẩn bị quốc phòng, để tăng lên cái địa vị của quốc gia, mà loan cạy nơi ngoài thiết mà tránh thắng lợi nơi ngoài giao, kết quả chỉ là làm cho ngoại quốc đem lòng khinh miệt. Cho nên, đảng nhân mà chỉ ngày nào cũng chỉ lấy việc công kích địch đảng làm việc trọng yếu mà không chú ý đến chính sách trong đảng là thế nào, như thế gọi là không phải người hiểu rõ cái tác dụng của chính đảng.

Thứ nhì là phải hiểu rõ cái nguyên lý của chính đảng. Chính đảng, tức là cái vật của chính thể lập nên sản sinh ra, dùng để duy trì chính trị của quốc gia, khiến cho được hay tới lâu dài. Phạm chính đảng, phải có hai đảng lớn cùng đứng với nhau, hoặc ngoài hai đảng lớn lại có vài ba đảng nhỏ nữa, thì chính trị của quốc gia mới dễ rõ ràng, một đảng cầm lấy chính quyền, còn đảng khác ở ngoài mà giám đốc. Phạm chính sách không có thể thì hành mãi mãi mà không có tể, chính quyền đã đến tay mình thì thường hay khiêu thị dân chúng mà đòi lại lời nói trước, nên phải có địch đảng đứng bên mà giám thị, khiến đảng giữ được chính quyền phải nơm nớp sợ mà không dám làm càn. Lại hoặc thời thế biến thiên, chính sách không thích thì không thể không thay đổi, để cho chính sách mới của đảng khác được đem mà thi hành. Một quốc gia lập hiến không thể dùng quyền chuyên chính của một đảng được, lý do như trên đã đủ rõ ràng. Nay ta xem như nước Anh, hai đảng Bảo thủ và Tự do (2) như hai cái bánh xe đứng đối tri. nhau. Nhất bận cũng vậy.

Nếu chỉ cho có một đảng thôi, mà không cho các đảng khác phát sinh, như thế cũng như là đem cái nguyên lý chính đảng chính trị mà xô đổ đi vậy.

Hiện thế giới ngày nay mà làm như thế được, duy chỉ có đảng Cộng sản nước Nga (3) Nước Trung hoa nay cũng muốn bắt chước, ta dám quyết không thể nào thành lập được (4). Cho nên, gọi là đảng nhân phải hiểu rõ cái nguyên lý của chính đảng cùng cái tác dụng của chính đảng, mà sau mới có thể sinh tồn ở nước lập hiến được. Mà phải là chức chính đảng nhân hậu mới có thể làm đảng nhân mà vận dụng chính trị lập hiến. Hai điều ấy thực là cái căn bản của đảng nhân. Căn bản đã vững rồi, lại phải giữ vững cái tin điều của đảng nhân thì ngũ hầu mới

HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

HỘI CẤT TIỀN LÀM VỐN - HỘI DẤU TÊN CỎ PHÂN - CỦA NGƯỜI ĐẠI PHÁP LẬP RA Địch lập ở tỉnh Thượng Hải (China) 7, Avenue Edouard VII
Vốn của Hội: 65.000 lượng bạc Trung-Hoa (45 đồng một lượng, và 2.000.000 phát là Pháp pháp (45 đồng một lượng)
Đã họp đến ngày 31 decembre 1927, Hội từ tích được 28.545.000 đồng bạc Hồng-Mao dollarred cất tại Thượng-Hải.

TỔNGCUỘC LỚN Ở ĐÔNGPHÁP: 25 Rue Guyonmer SAIGON - máy số n° 571
P'HO CUỘC coi và TRUNG-KY và BẮC-KY: 19 Rue Ruyon Desbordes HANOI - máy số n° 659

HỘI LẬP DƯỚI QUYỀN CHÁNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP KIỂM CỐ
S5 bạo-sử tích của Hội gởi tại Kho-bạc-lớn của Nhà-Nước ở Saigon.

Muốn bà tiện cho có cái vốn, hoặc để dành cho con gái khi vu quí, thì nên lấy một Phiếu (BON) của Hội

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

GIẤ PHIEU, NGƯỜI CHỦ PHIEU ĐƯỢC LÃNH LA

Một ngàn đồng

SỞ TÊN NHỮNG NGƯỜI ĐẠI-LY Ở TRUNG-KY

TÊN TỈNH	DANH HIỆU CÔNG NHỞ Ở CỦA NHỮNG NGƯỜI ĐẠI-LY
Thanh-Hoa	M.M. Bùi Tường Lân, Hồng Lô Tự Khanh, hươu trí, 130 Grand'rue à Thanh Hoa.
Vinh Benthuy	Lâm Quang Nghi, chủ hiệu sách « Thanh đức », rue Maréchal Foch ở Vinh. Thế cho M. Hoàng-Các xin thôi
Ha-Tinh	Võ công Hòa, Hồng làm việc kiểm độ, Ex-Instituteur, chủ nhà Văn hương ở Hà Tĩnh.
Quảng-Binh	Hồ tại Tàng Thương mại ở Donghoi.
Quang-Tri	Thịnh Lân, Chủ nhà Khách sạn hiệu Lion, rue Thach Hân ở Quảng Tri.
Huế	Tôn Thái Đài, Tư Giáo, ở hiệu chụp bóng Tàng Vinh, rue Paul Bert ở Huế.
Quang-Ngai	Trương Quang Luyến, Chủ nhà Khách sạn ở Quảng Ngãi.
Falfo	Trần Đại Bửu, Quang Lộc Tự Khanh, hươu trí ở Falfo

khỏi xấu hổ làm kẻ đảng nhân vậy.

Tin điều của đảng thế nào, sau này xin bàn.

(Còn nữa)

Nguyễn văn của Mộng điệp, trong Quân báo.

(1) Một chính đảng chân chính, đòi trong phải củng cố cơ sở cho vững. Tôi ngoại phải biết rõ sức của địch đảng để liệu sức mình và lựa cơ hội mà d. kích. Đối nội, đối ngoại, hai điều không thể thiếu một điều nào.

(2) Hiện nay ở nước Anh có hai đảng là trọng yếu, đảng Lao-dộng và đảng Bảo-thủ, còn đảng Tự-do thì đứng địa vị phụ thuộc, có thể tá hữu được.

(3) Nước Nga làm vậy là bởi đường đứng trong thời kỳ cách mạng, thì hành vô sản chuyên chính, chứ không phải thi hành lập hiến chính thể.

(4) Trung-hoa làm « nhất đảng chuyên chính » mà cứ thất bại luôn là bởi trong một đảng Quốc-dân mà không biết mấy thống-hệ khác nhau, nội dung rất là phức - tạp

(Lời người dịch)

VIỆC THÈ GIỚI

SAU KHI TƯỚNG LÊN BẮC-BÌNH (Tiếp theo)

Phổ-thôn-Nghĩa, lý sinh - Đạt để chức lợi dụng bọn ấy. Nhưng tướng mới đến Bắc bình thì Diêm tức điện cho Trương Thận ngay đêm ấy (21 Juin) phải về Thái - nguyên, còn Diêm sắp đặt công việc rồi, cũng tới ngay Bắc-bình để xem xét số bộ ở miền Bình-Tân, cốt giữ cho họ khỏi vì Tướng đồ đánh mà sinh di động Cái thế đoạn dự phần của Tướng

Hại tình nữa !!

CHI - ĐIỂM

DONG-HOI và FAIFOO

Sắp mở bán thuốc nam, thuốc bắc.
Xin Đồng-bào chiến cổ giúp cho.

Nay kính cáo.

VINH-HƯNG-TƯỜNG

N° 167 Rue Sarraul - Vinh

Chú ý! Chú ý!

AI là chủ tiệm bán thuốc bắc « CHIN và SONG » nên tìm đến tiệm QUÂN-THẮNG ở đường CANTON-NAIS N° 78-89 FAIFO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tập hóa, trước cầu, trở danh từ xưa chỉ nay trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế, ai ai đều nghe tiếng; lần ai bán là giả cả phải chăng, ai ở xa muốn hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả lời ngay!

Xin kính mời quý khách chiếu cố.

Chủ nhân kính cáo
QUÂN-THẮNG

光 大 TÍCH TÁN
CAM 散 積 疳
TÂN 大 散 積 疳
各處均有代售
ĐẠI QUANG ĐƯỢC PHÒNG
CHOLON HANOI

CAM TÍCH TÁN

(Thuốc bột sán lá hiệu con BƯỚM BƯỚM)

Xét trong lẽ thường trẻ em khi biết đi biết chạy (thì hay ăn bậy, tràn, sao khó, bệnh này bệnh kia nhưng thường lại l.ay sinh sán lá, nước da vàng, ốm yếu, bụng nổi gân, hay đau bụng mà khóc tới ngày, làm phiền ăn, hoặc ăn nhiều mà không biết no, hoặc tiêu ra bọt, ấy rõ ràng là bệnh Cam-tích, nếu dùng thuốc không hay đã tốn tiền mà lại hại cho trẻ em nữa.

Bổn được phòng không nệ chút công mọn, nên mới ra công tìm kiếm nơi « ác miền Danh-sơn bên Trung quốc, chế luyện ra và thí nghiệm đã làm phen mới thành được thứ cam-tích tán này rất nên kiến hiệu, qui ông quý bà có em cháu nếu có các bệnh như trên đây thì nên cho nó ăn, d.ầu mà không bệnh thì càng h. ích. Mỗi gói giá là 0\$10

NAM-TRUNG-BẮC CAO - MÊN và LEO xứ nào cũng có bán và có quyển sách thuốc để cho không.

ĐẠI-QUANG-ĐƯỢC-PHONG 46 Đại-lộ Tông-Độc-Phương CHOLON (Namky) 47 Phố hàng Đường HANOI (Bácky)

YÊU-SO BỒ THẬN HOÀN

Mỗi hộp 1\$00, 12 hộp 10\$00

Nếu quý vị thấy đau lưng, mỏi gối, từ chỉ mỏi mệt, không muốn ăn uống, lâu ngày không có con, không muốn gần đàn bà, hoặc là ăn nằm với đàn bà không được như sở nguyện, tình khi lỏng và mau ra, ban đêm thường hay đi đại tiện, ấy là chứng bại thận rõ ràng. Hãy mau dùng thứ « YÊU SƠ BỒ THẬN HOÀN » thì thấy hiệu nghiệm liền.

Hiện thuộc PHAM - DOAN - BIÊM ở TOURANE được độc quyền trữ và bán tại ĐÔNG - DƯƠNG

frukcau